

Ondernemingsrecht, Vragen uit de rechtspraak (6) Schulden en de 403-verklaring

Ondernemingsrecht, Vragen uit de rechtspraak (6) Schulden en de 403-verklaring

Ondernemingsrecht, Vragen uit de rechtspraak (6) Schulden en de 403-verklaring

Vindplaats: Ondernemingsrecht 2004, 98 Bijgewerkt tot: 12-05-2004

Auteur: Gerard van Solinge

Vragen uit de rechtspraak (6)

Schulden en de 403-verklaring

Vraag - Wat voor soort schulden behoren tot de uit rechtshandelingen van een afhankelijke groepsmaatschappij voortvloeiende schulden, waarvan de consoliderende moedermaatschappij zich op de voet van art. 2:403 lid 1 sub f BW aansprakelijk heeft gesteld? Een Amsterdamse advocaat vraagt of het alleen gaat om geldschulden of ook om nakoming in bredere zin, zoals leveringen?

Antwoord - Een groepsmaatschappij kan worden vrijgesteld van enkele verplichtingen van het jaarrekeningenrecht mits, onder meer, haar cijfers worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de moedervenootschap. In ruil voor het informatieverlies krijgen de schuldeisers van de groepsmaatschappij er een tweede debiteur bij: de moedervenootschap die de 403-verklaring heeft neergelegd bij het handelsregister. De aansprakelijkheidsverklaring heeft betrekking op 'schulden uit rechtshandelingen' van de groepsmaatschappij. Het gebruik van het woord rechtshandelingen beperkt de reikwijdte tot aansprakelijkheid voor verbintenissen-niet-uit-de-wet. Zo vallen schadevergoedingen wegens onrechtmatige daad er buiten. Met 'rechtshandelingen' wordt bedoeld op contractuele verbintenissen, maar ook op verbintenissen uit een eenzijdige rechtshandeling. Onder het begrip 'schulden' vallen ook, in geval van gehele of gedeeltelijke niet-nakoming, de aanvullende of vervangende schadevergoeding. Zie: H. Beckman, dissertatie, Serie Instituut voor Ondernemingsrecht, deel 25 (1995), p. 293.

Het gebruik van het woord schulden in art. 2:403 BW zou er verder op kunnen wijzen dat hier de beperkte betekenis van titel 9 Boek 2 BW moet gelden: geldschulden. De Europese richtlijn, waarop de bepaling is gebaseerd hanteert echter het ruimere begrip 'verplichtingen'. Ook uit de voorgangers van het huidige art. 2:403 BW blijkt dat steeds werd uitgegaan van een ruimere betekenis dan die van 'geldschulden'. Naar heersende opvatting geldt de 403-verklaring ook voor niet in geld luidende verplichtingen uit rechtshandelingen. Zie: Beckman, t.a.p. Dit betekent dat de crediteur van de groepsmaatschappij ook van de moeder nakoming van een dergelijke verplichting kan verlangen. Bestaat de overeengekomen prestatie bijvoorbeeld uit het leveren van een goed, dan kan de crediteur dus van de moeder verlangen dat zij het goed levert. Kan de moeder het bepaalde goed niet leveren, dan treedt daarvoor in de plaats de verplichting tot schadevergoeding. Nu zal het niet vaak voorkomen dat de moeder het goed wel kan leveren, zij zal zich immers als holding niet met de activiteiten van de dochter bezighouden. Maar in het geval dat de moeder wel kan nakomen, dan is zij mijns inziens daartoe in beginsel verplicht. Iets anders is dat de moeder voor alles haar invloed in de groepsmaatschappij zal (moeten) gebruiken om de groepsmaatschappij tot nakoming jegens de crediteur te bewegen.

Naar mijn idee geldt als regel dat indien de moedermaatschappij die de 403-verklaring heeft afgelegd, een niet in geld luidende verplichting van de groepsmaatschappij wél kan nakomen, zij daardoor bevrijdend zal kunnen betalen aan de crediteur van de groepsmaatschappij. De crediteur van de groepsmaatschappij heeft dan geen recht op schadevergoeding. De hoofdelijke aansprakelijkheid voor de uit rechtshandelingen van de groepsmaatschappij

voortvloeiende schulden in art. 2:403 BW moet dus worden gelezen als: hoofdelijke verbondenheid voor iedere verbintenis van de groepsmaatschappij die niet een verbintenis uit de wet is.

Gerard van Solinge

De lezers worden van harte uitgenodigd nieuwe rechtsvragen in te zenden. Deze kunnen - het liefst per e-mail - worden geadresseerd aan een van de redactiesecretarissen, zie colofon op de binnenzijde van het omslag.

Copyright © Kluwer 2012
Kluwer Online Research

Dit document is gegenereerd op 26-04-2012

Op dit document zijn de algemene leveringsvoorwaarden van Kluwer van toepassing.